

молочної порід, утримання – безприв'язне, в теплу пору року тварини випасаються на пасовищі.

Тварин у групи підбирали з урахуванням продуктивності, фізіологічного стану, живої маси, стану здоров'я. У першу групу ввійшли тварини чорно-рябої, а в другу – червоно-рябої мастей. Впродовж усього періоду досліджень корови обох груп одержували господарський раціон, складений за науково обґрунтованими нормами годівлі, який залежав від періоду лактації – роздоювання, розпалу та спаду, які відрізнялися між собою за концентрацією поживних речовин у сухій речовині раціонів..

Роздавання кормів здійснювалося за допомогою кормороздавача-міксера, що давало можливість задавати піддослідним тваринам однорідно змішаний раціон у кожну даванку.

Утримували тварин у період досліду на прив'язі, годували три рази на добу, напували досхочу, з автонапувалок. У період досліджень раз у місяць проводилося контрольне доїння, під час якого визначали середньодобовий надій на корову, вміст жиру та білку в молоці. Облік кормів проводили груповим методом, шляхом зважування.

Доїння тварин у господарстві відбувається в доїльному залі типу «Паралель» на 16 місць фірми «De Laval». Середня продуктивність на корову за минулий завершений рік склала 9 тисяч літрів молока з вмістом жиру на рівні 4,3%, концентрацією соматичних клітини – 110-120 тис./мл; бактеріальне забруднення молока склало 2-3 тисячі клітин/мл.

Результати наших досліджень показали, що продуктивність корів голштинської породи суттєво не залежить від масті тварин, проте корови чорно-рябої масті переважали своїх ровесниць за надоем на 8,65%.

УДК.636.22128.082

Пукас Н.Ю., студент магістратури спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»*

Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ-ПЕРВІСТОК РІЗНОЇ ЛІНІЙНОЇ НАЛЕЖНОСТІ

Провідною господарсько-корисною ознакою молочної худоби є молочна продуктивність. Одним із методів поліпшення продуктивних якостей тварин є розведення за лініями.

Метою досліджень було вивчити молочну продуктивність, екстер'єрно-конституційні особливості корів первісток західного

* Науковий керівник – Шуплик В.В., кандидат с.-г. наук, доцент

внутрішньопородного типу української чорно-рябої молочної породи в умовах ТОВ «Козацька долина 2006» Дунаєвського району Хмельницької області залежно від їх лінійної належності.

Дослідження показали, що продуктивність корів-первісток різного походження є досить високою проте відрізняється в розрізі груп. Найвищий показник за надоєм мали первістки нащадки, бугая К. Фордж Тл. 5440063 лінії Старбака, перевага над ровесницями від бугая В. Ділайт Ет. 5422064 лінії Старбака склала 471 кг і на 341 кг над нащадками бугая Хитрого 4734 лінії Бутмейк. Разом з тим, достовірною різниця була між первістками одержаними від бугаїв К. Фордж Тл. 5440063 і В. Ділайт Ет. 5422064 при $P \geq 0,99$. За показником жирності молока також встановлено групову відмінність, проте різниця між групами була в межах статистичної похибки.

Сучасні підходи до селекції молочної худоби передбачають врахування показників розвитку екстер'єру в селекційних програмах.

Вивчення та аналіз промірів корів-первісток показав, що за висотою в холці тварини першої і третьої груп (134,76 см) переважали тварин другої групи на 1,5 см. Тварини першої групи переважали тварин другої та третьої за такими промірами як глибина грудей (72,34 см), ширина грудей (46,8 см), коса довжина тулуба (158,26 см), обхват грудей за лопатками (202,51 см), обхват п'ястка (24,5 см) відповідно на 2,1 та 0,03 см, 5,8 та 4,8 см, 6,7 та 4 см, 13,3 та 8,3 см, 5,4 та 4,7 см. Тварини другої групи переважали тварин першої та третьої груп за висотою в спині (137,7 см) та висотою в крижах (146,14 см) відповідно на 2,1 та 2,37 см та 2,2 та 1,5 см. Тварини третьої групи переважали тварин першої та другої груп за шириною в сідничних горбах (53,43 см) та шириною в маклаках (55,92 см) на 1,2 та 4,2 см та 4,7 та 4,1 см відповідно. Потрібно відмітити, що різниця між групами була в межах статистичної похибки.

На основі визначення індексів будови тіла піддослідних тварин можна зробити висновок, що за індексом довгоногості (47,45 %), переростості (109,44 %) первістки другої групи переважали своїх ровесниць першої та третьої груп відповідно на 1,14, 2,58 % та 1,12, 2,11 %. За індексом розтягнутості (117,51%), грудним (64,78%), збитості (117,99%), костистості (18,23%) первістки першої групи переважали ровесників інших груп при недостовірній різниці. Різниця з тваринами другої групи становила 3,96, 6,38, 2,88, 3,93 %, а з тваринами третьої 3,04, 4,15, 2,04, 3,57 % відповідно.

Значення індексів свідчить, що тварини мають добре розвинений тулуб, широкі і неглибокі груди, добре розвинену грудну клітку, спину та попереk, міцні кінцівки з достатньо вираженими суглобами та міцними сухожиллями і відповідають молочному напрямку продуктивності.

За результатами проведених досліджень можна зробити загальний висновок, що первістки української чорно-рябої молочної породи у ТОВ «Козацька долина – 2006» характеризуються добрим розвитком статей тіла та молочним типом будови. Розвиток окремих статей дає можливість інтенсивно використовувати їх у промислових технологіях виробництва молока.

УДК 636.22/28.034

Пшечук І.М., студентка IV курсу напряму підготовки «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»*

Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА МОЛОЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ

Молочна продуктивність корів залежить від різних факторів. Основними з них є спадковість, порода, фізіологічний стан, жива маса, вік, умови годівлі, утримання та використання тварин.

Одним із головних факторів зовнішнього середовища, який істотно впливає на рівень і якість молочної продуктивності, є повноцінна годівля та утримання тварин за зоогігієнічними нормами. Підраховано, що у корови з річним надоем 5000 кг з молока із організму виводиться більше 600 кг сухих речовин. Тому, для одержання високої молочної продуктивності необхідна повноцінна і безперебійна годівля корів взимку і пасовищне утримання влітку.

Значний вплив на молочну продуктивність має спадковість та порода. Проявлення генетичного потенціалу помісних тварин по молочної продуктивності можливе лише при відповідних умовах вирощування та утримання.

Суттєвий вплив на молочну продуктивність корів мають умови утримання худоби, особливо температура, вологість і насиченість приміщень шкідливими газами (вуглекислотою, аміаком та сірководнем).

На рівень молочної продуктивності корів взимку позитивно впливає моціон протягом 1-2 годин на відстань 2-3 км. При цьому відмічено підвищення вмісту жиру в молоці на 0,17-0,24%. Проте, у спекотну погоду, при температурі вище 25 °С, такої тривалості моціон може знижувати надій і вміст жиру в молоці.

Одним із не менш важливих показників є фізіологічні особливості тварин, до яких належать: форма, структура і розміри вимені, вік під

* Науковий керівник – Булатович О.М., кандидат с.-г. наук, доцент